

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๓๗
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

ในการประชุมวันนี้ ที่ประชุมได้พิจารณากำหนดหลักการที่สมควรบัญญัติไว้ในหมวดที่ว่าด้วย รัฐสภาต่อจากการประชุมครั้งก่อน เพื่อเป็นแนวทางให้คณะกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญรับไป จัดทำร่างบทบัญญัติเสนอที่ประชุมพิจารณาต่อไป โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. กำหนดหลักการให้พรรคการเมืองจะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งโดยไม่ส่ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อก็ได้ แต่พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งบัญชีรายชื่อต้องส่งผู้สมัคร รับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งด้วย โดยการยื่นบัญชีรายชื่อ การประกาศรายชื่อ และการอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

๒. กำหนดหลักการในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้ เขตเลือกตั้งเขตหนึ่งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้หนึ่งคน โดยให้ผู้ที่ได้รับคะแนนเลือกตั้งสูงสุดของแต่ละเขต เลือกตั้งเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๓. กำหนดหลักเกณฑ์ในการคำนวณจำนวนราษฎรต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หนึ่งคน โดยให้คำนวณจากจำนวนประชากรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปี สิ้นสุดก่อนปีที่มีการเลือกตั้งเฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามร้อยห้าสิบคน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ และวิธีการการแบ่งเขตเลือกตั้งให้เป็นไปในแนวทางเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรายละเอียดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

๔. สำหรับวิธีการนับคะแนนเลือกตั้งซึ่งอาจให้นำไปบัญญัติไว้ในเรื่องการเลือกตั้งหรือกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ที่ประชุมเห็นควรให้ รอการพิจารณาไว้ก่อน

๕. กำหนดแนวทางในการคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ดังนี้

(๑) นำคะแนนรวมทั้งประเทศที่พรรคการเมืองได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ทหารด้วยห้าร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

(๒) ผลลัพธ์ตาม (๑) ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรค จำนวนที่ได้รับให้ถือเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้

(๓) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะพึงมีได้ ลบด้วยจำนวนสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคการเมืองนั้นได้รับการเลือกตั้ง ผลลัพธ์คือจำนวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองจะได้รับ

(๔) ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเพียงแบบเดียวและไม่ได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ โดยให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นตามอัตราส่วน

(๕) เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้ผู้สมัครตามลำดับหมายเลขในบัญชีของพรรคการเมืองนั้น เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๖) ในกรณีที่การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมอันส่งผลให้ต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งขึ้นใหม่แล้ว หากผลการเลือกตั้งใหม่จะทำให้การคำนวณสัดส่วนคะแนนของพรรคการเมืองเปลี่ยนแปลงไป ให้ดำเนินการคำนวณสัดส่วนคะแนนของพรรคการเมืองเพื่อคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามแนวทางข้างต้นและประกาศผลการเลือกตั้งสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่

ทั้งนี้ รายละเอียดของหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณ การนับคะแนน การคิดอัตราส่วน และการประกาศผลการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

๖. กำหนดหลักการให้ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจะต้องได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งนั้น โดยหากมีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น ให้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ โดยห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งรายเดิมของทุกพรรคการเมืองที่สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นสมัครรับเลือกตั้งอีก จนกว่าจะมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งนั้น แต่จะไม่นำคะแนนดังกล่าวมาคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว เว้นแต่จะทำให้จำนวนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคการเมืองใดลดลง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อคนสุดท้ายของพรรคนั้นลาออกจากบัญชีรายชื่อได้

๗. กำหนดหลักการให้ต้องประกาศผลการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีการเลือกตั้งใหม่ในระหว่างสามสิบวันนับจากวันเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าผลการเลือกตั้งใหม่จะทำให้การคำนวณสัดส่วนคะแนนของพรรคการเมืองเปลี่ยนแปลงไป อาจเลื่อนการประกาศผลการเลือกตั้งไปได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน สำหรับการประกาศผลการเลือกตั้งที่ต้องประกาศให้ได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดนั้น เห็นควรนำไปกำหนดในเรื่องการเปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรก ทั้งนี้ ในกรณีที่ยังมีการเลือกตั้งยังไม่แล้วเสร็จแต่ครบกำหนดเวลาที่จะต้องประกาศผลการเลือกตั้ง ให้คำนวณจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งของเขตแต่ละเขตที่ยังเลือกตั้งไม่แล้วเสร็จ แล้วคำนวณว่าเป็นร้อยละเท่าไรของจำนวนผู้มีสิทธิลงคะแนนและให้กันจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบัญชีรายชื่อไว้ตามร้อยละที่คำนวณได้

๘. กำหนดคุณสมบัติของบุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามแนวทางของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยปรับปรุงรายละเอียดนี้

(๑) โดยที่ปัจจุบันเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าในการตรวจสอบอายุของบุคคล เห็นควรกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องมีอายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตามเงื่อนไขที่เคยกำหนดไว้ให้ภายใน ๑ มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง โดยให้นำประเด็นนี้ไปหารือกับคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าจะดำเนินการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเสร็จทันหรือไม่

(๒) สำหรับในการลงคะแนนเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรนั้น เห็นควรกำหนดในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการให้ประชาชนทั้งที่อยู่ในและนอกราชอาณาจักรทราบว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้งสังกัดพรรคการเมืองใดเพื่อให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปตามรูปแบบที่จะกำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญนี้เพื่อให้คะแนนเสียงของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่นอกราชอาณาจักรมีความหมายมากขึ้น

๙. กำหนดลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่ห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งและบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามแนวทางของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แต่สำหรับประเด็นการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น เห็นว่าในกรณีที่มีการยุบสภาและให้มีการเลือกตั้งทั่วไปนั้น หากพรรคการเมืองไม่ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดลงสมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวควรที่จะสามารถลาออกจากพรรคการเมืองที่สังกัดอยู่ได้ จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องคงเงื่อนไขว่าต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียวเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับถึงวันเลือกตั้งในร่างรัฐธรรมนูญ

นางสาวดวงจิตร์ ก่อเจริญวัฒน์

วิทยากรเชี่ยวชาญ

ผู้สรุปผลการประชุม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง

เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

ผู้ตรวจทาน